

TEATR
"KWADRAT"

OŚLE LATA

Dyrektor
Edmund Karwański

*Michael
Frayn*

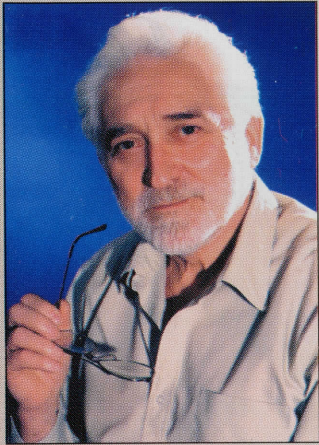
*Donkey's
Years*

**OŚLE
LATA**

*Przekład
Michał Kłobukowski*

PREMIERA KWIECIEŃ 2005

Od teatru

Akcja „Oślich lat“ toczy się w murach Oxfordu podczas spotkania absolwentów, powracających tu po latach w poszukiwaniu „chwil wytchnienia i wzajemnego zrozumienia”.

Głównym tematem ich rozmów jest przemijanie. Patrząc na siebie, na ludzi uwikłanych w przeróżne kariery zawodowe i sytuacje rodzinne, próbują przywołać wspomnienia dawnych, bez trosk, studenckich lat. W miarę wypitych drinków, pragną choćby na jeden wieczór, odzyskać utraconą młodość.

Myślę że po zakończeniu przedstawienia, niektórzy z Państwa przypomną sobie własne przeżycia z rocznicowych spotkań w swoich szkołach i na uczelniach.

Czy były równie udane?

„Ośle lata“ zostały wyróżnione nagrodą Stowarzyszenia Teatrów West Endu za najlepszą komedię.

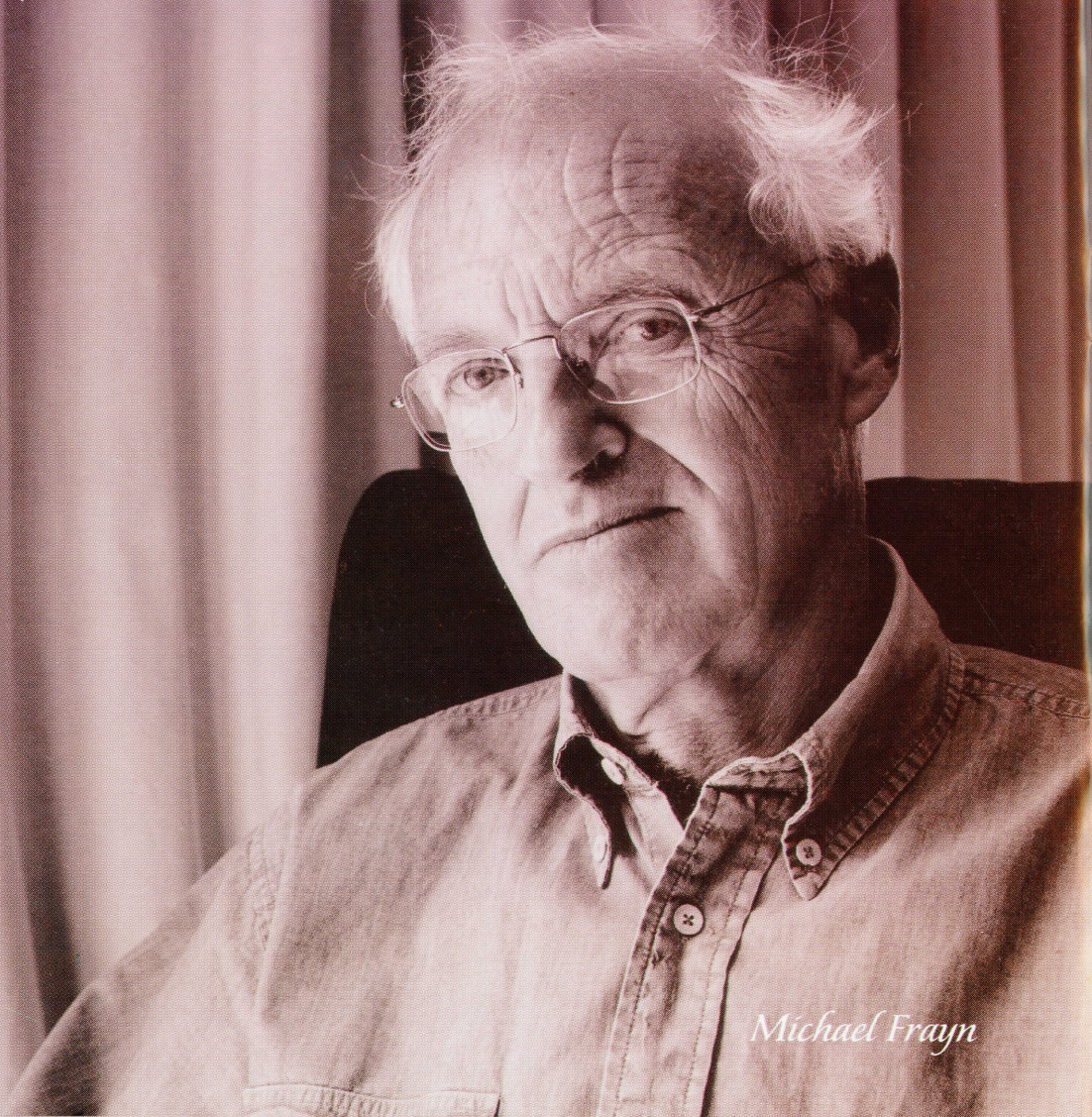
Edmund Karwański

Reżyseria:

**Marcin
Sławiński**

Scenografia:

**Wojciech
Stefaniak**

Michael Frayn

Michael Frayn

urodził się 8 września 1933 roku w Londynie. Po dwuletnim okresie służby w National Service (Frayn nauczył się wtedy języka rosyjskiego) podjął studia filozoficzne w Cambridge. Jako reporter felietonista współpracował na przełomie lat 50. i 60. ubiegłego stulecia z renomowanymi gazetami brytyjskimi „The Guardian” i „Observer”.

Karierę literacką rozpoczął publikując w 1965 roku powieść „The Tin Men”, za którą otrzymał Somerset Maugham Award. Kolejne tomy jego prozy (m.in. „The Russian Interpreter”, „A Landing on the sun”, „Headlong”, „Spies”) zyskały uznanie krytyków, zdobywały dla autora liczne nagrody oraz prestiżowe wyróżnienia i zostały przetłumaczone na wiele języków.

W 1975 roku Michael Frayn zadebiutował jako dramaturg sztuką „Alphabetical Order”, która została uhonorowana nagrodą *Evening Standard* i uznana za najlepszą komedię sezonu. Następną w jego dorobku sztukę, czyli „Donkey’s Years”, nagrodzono w 1976 roku *Laurence Olivier Award*.

Ogromną popularność przyniosła mu komedia „Czego nie widać” (*Noises Off*) z 1982 roku, która praktycznie od dnia prapremiery w teatrze Lyric w Hammersmith nie schodzi z afisza scen teatralnych na całym świecie. „Czego nie widać” doczekało się wersji filmowej, którą w 1982 roku wyreżyserował Peter Bogdanowich. Uznanie cieszą się także inne sztuki Frayna: *Benefactors*, *Copenhagen* czy *Make or Break*.

Frayn jest również tłumaczem, głównie literatury rosyjskiej. Przetłumaczył: *Wiśniowy sad* i *Trzy siostry* Czechowa oraz eseje Lwa Tołstoja. Fascynacja Czechowem zaowocowała powstaniem dramatu opartego na motywach Płatonowa.

Należy do najwyższej cenionych współczesnych autorów komedii angielskiej.

Od Autora

...W Wielkiej Brytanii i właściwie w każdym innym kraju, farsę uważano zawsze za tanią rozrywkę dla mas. Mamy angielską sex farsę i słynną serię zwaną farsy Aldwycha z lat 30. Kiedy zacząłem pisać farsy, dziennikarze pytali: „Dlaczego pisze pan farsy? Dlaczego nie pisze pan o życiu takim jakim ono jest?” Wydaje mi się że codzienne życie ma bardzo silną tendencję do wyglądu jak farsa, zwłaszcza gdy sprawy się komplikują. A komplikują się często w bardzo złożony i logicznie skonstruowany sposób - jedna katastrofa prowadzi do kolejnej, kombinacja dwóch katastrof prowadzi do trzeciej. I na tym właśnie polega esencja klasycznej farsy - narastająca katastrofa. Wydaje mi się, że tak samo dzieje się w życiu, tak jest przynajmniej w moim, chociaż chciałbym żyć z klasyczną godnością i pisać sztuki białym wierszem albo aleksandrynem.

...W każdej farsie, w każdej komedii pojawia się element bólu i trudności, a my śmiejemy się z ulgą, że przydarza się to komuś innemu, a nie nam.

...Myślę, że wspólny dla wszystkich fars jest element paniki. Ludzie tracą głowy. Znajdują się w zawstydzających sytuacjach i kłamią próbując to ukryć. Kłamstwo wcale nie polepsza ich położenia, wręcz przeciwnie - pogarsza je, tak więc potem muszą tłumaczyć się nie tylko z początkowej zawstydzającej sytuacji, lecz również ze swych kłamstw i tak oto następuje eskalacja paniki.

Michael Frayn

...Sprawa najważniejsza w farsie to konieczność konstruowania licznych intryg. Trzeba zbudować cały ten domek z kart, zanim będzie go można zburzyć

Żadna kobieta nie jest tak naga, jak może być widziana naga pod jej ubraniem

Michael Frayn

KOMEDIA W FARSĘ PRZEMIENIONĄ

Michael Frayn... jego sztuki coraz częściej pojawiają się w repertuarze naszych teatrów. Mają one tę szczególną cechę, że zaczynają się jak zwykłe, przeciętne sztuki obyczajowe. Na scenie widzimy zwykłe życie, zwykłych ludzi. Akcja rozwija się nieśpiesznie. Nic nie wskazuje na to, by miało wydarzyć się coś nadzwyczajnego. Żadnego dramatyizmu, żadnych nieoczekiwanych zwrotów sytuacji. Z łagodnym humorem potraktowane postacie... Nieco ironii... Bystra obserwacja ludzkich zachowań... Ot, i wszystko.

A jednak nie. Nagle – a jak to się dzieje, tego nikt nie zdąży nawet zauważyć – akcja zagęszcza się, przyśpiesza. Zaczyna nerwowo kołować, nawracać do tych samych sytuacji, lecz coraz bardziej odrealnionych, nabierających cech wręcz absurdalnych. Choć przecież nadal wszystko tkwi w niby normalnym życiu, to jednak nie! To już nie portret codzienności, to już nie obyczajowa komedia. To już splątana gęstwa wydarzeń, które nakładają się na siebie według logiki podyktowanej przez

najbardziej absurdalne konsekwencje, wynikające z jak najbardziej realistycznej sytuacji. To już farsa: gra rozpiętej z umiarem, wyzwolonej z pęt prawdopodobieństwa wyobraźni komediopisarza, satyryka, humorysty. Obyczajowe komedie przemienione w farsy. Te sztuki mają jeszcze tę szczególną wartość, że nie są tylko historyjkami skonstruowanymi do śmiechu, do zabawy publiczności i aktorów. To też, owszem – a może nawet przede wszystkim... Ale jest to zabawa inteligentna. Niegłupia. Po scenie krążą żywi ludzie, obarczeni istotnymi życiowymi kłopotami, które są często również naszym zmartwieniem – a nie puste kukły, nie manekiny przystrojone dla śmiechu w zabawne cechy. Nie pajace, których jedynym zadaniem jest nas rozśmieszyć, jak to często w dawnych, skrojonych na francuską modłę farsach bywało!

Farsa to nie jest okazja na morały. I morałów nikt nam nie prawi. Tylko mimochodem, przy okazji, dodaje pewną istotną wartość do tego, co już i tak wiemy o życiu, świecie i ludziach. O sobie samych.

wnętrze oxfordzkiej kaplicy

Marek Siudym - KENNETH SNELL

Paweł Wawrzecki - CHRISTOPHER D.P.B. HEADINGLEY

Andrzej Grabarczyk - NORMAN O.P. TATE

Grzegorz Wons - ALAN V. QUINE

Maciej Kujawski - DAVID J. BUCKLE

Andrzej Szopa - WIELEBNY RICHARD D. SAINSBURY

1. Ewa Borowik
  2. Agnieszka Kotulanka
- } żona dyrektora, z domu
Rosemary Gilbert

Jerzy Turek - SIDNEY BIRKETT

Paweł Małaczyński - WILLIAM R. TAYLOR

Inspicjent - Jerzy Guźliński
Sufler - Bożena Wróblewska

**Paweł
Wawrzecki**

**Marek
Siudym**

**Ewa
Borowik**

**Maciej
Kujawski**

**Grzegorz
Wons**

**Agnieszka
Kotulanka**

Jerzy Turek

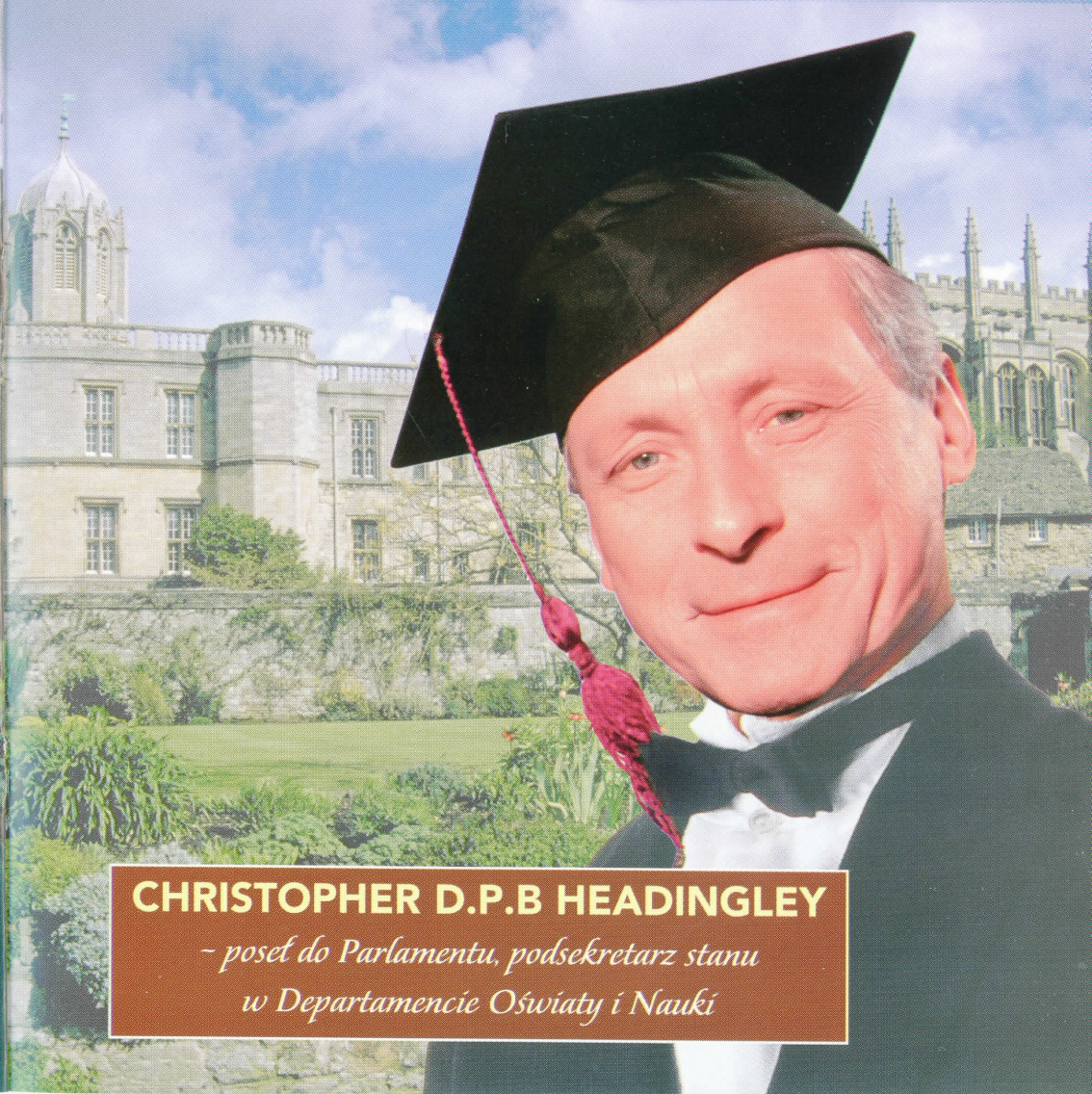
**Andrzej
Grabarczyk**

**Andrzej
Szopa**

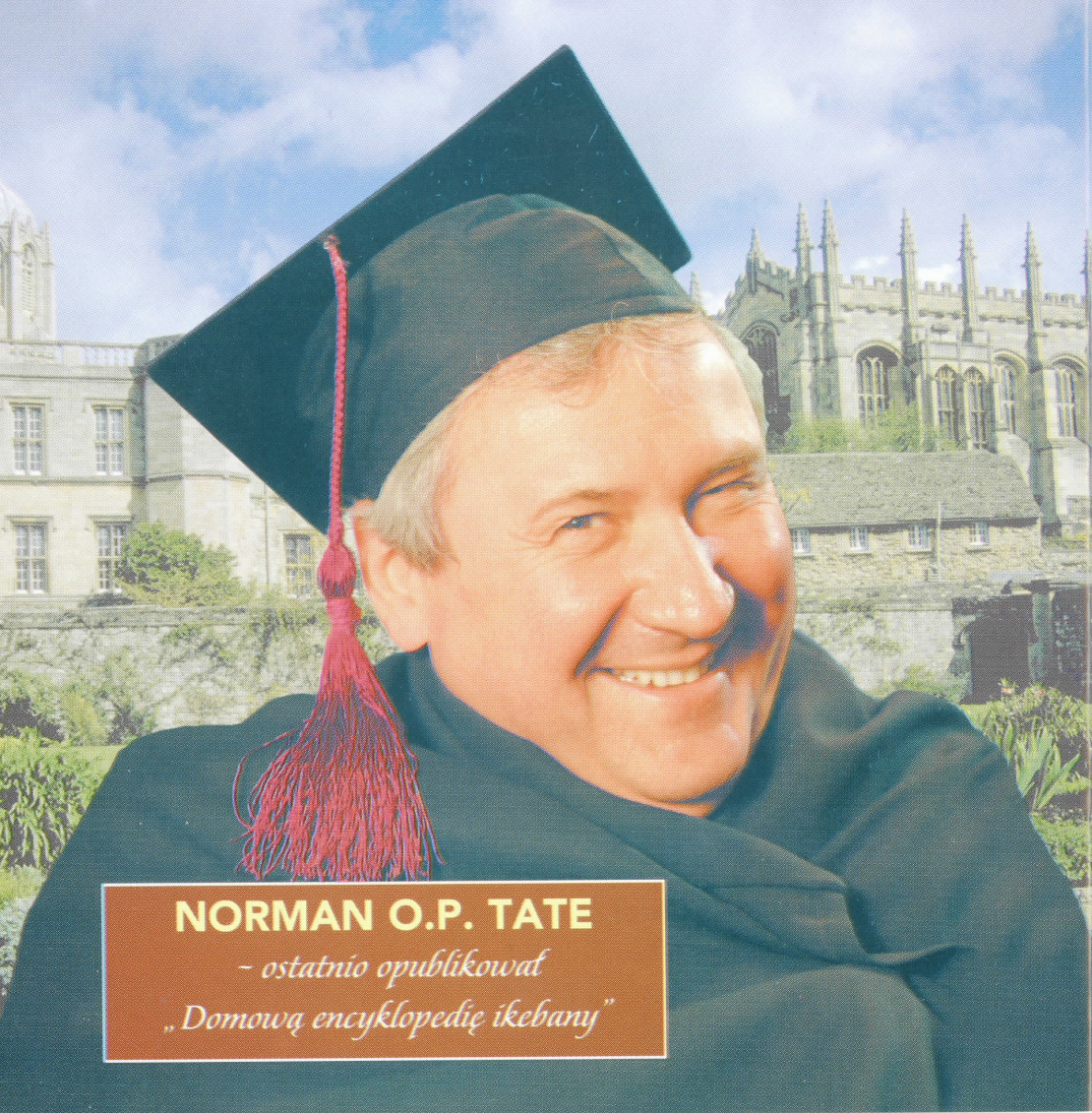
**Paweł
Małaczyński**

KENNETH SNELL - prowadzi
badania z dziedziny parazytologii
w firmie British Alkalis (sekcja farmacji)

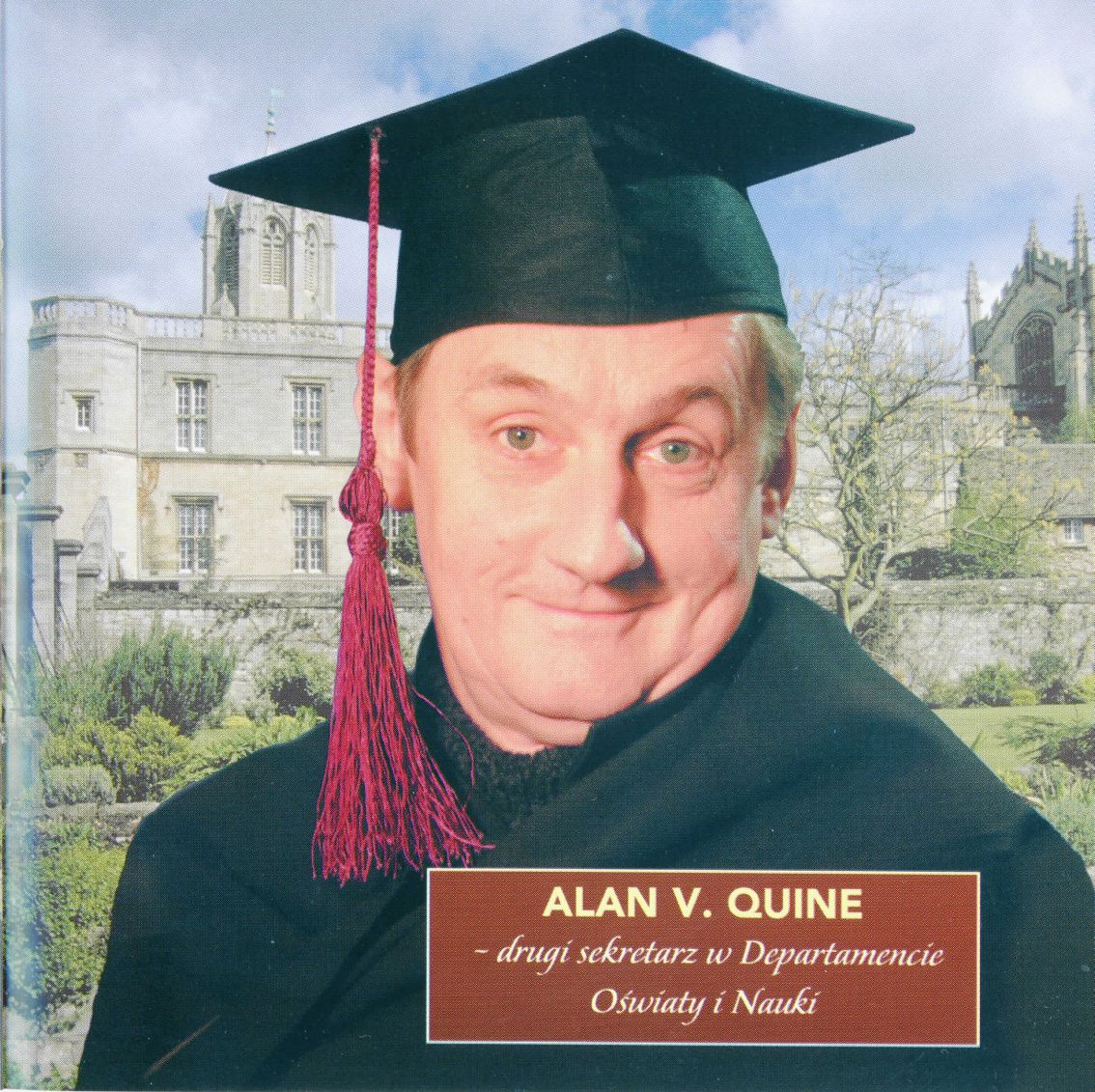

CHRISTOPHER D.P.B HEADINGLEY
- poseł do Parlamentu, podsekretarz stanu
w Departamencie Oświaty i Nauki

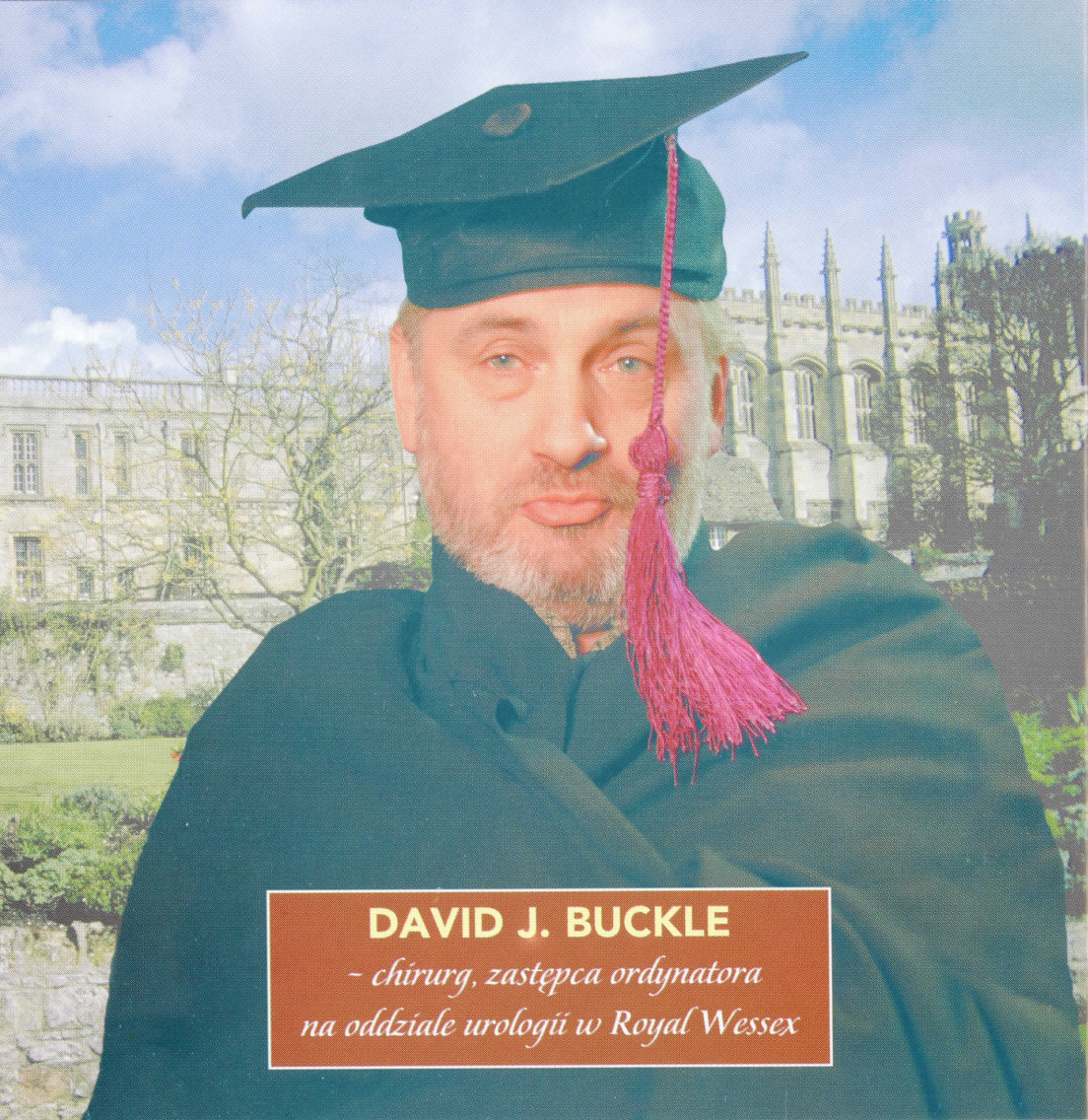
NORMAN O.P. TATE

*- ostatnio opublikował
„Domową encyklopedię ikebany”*

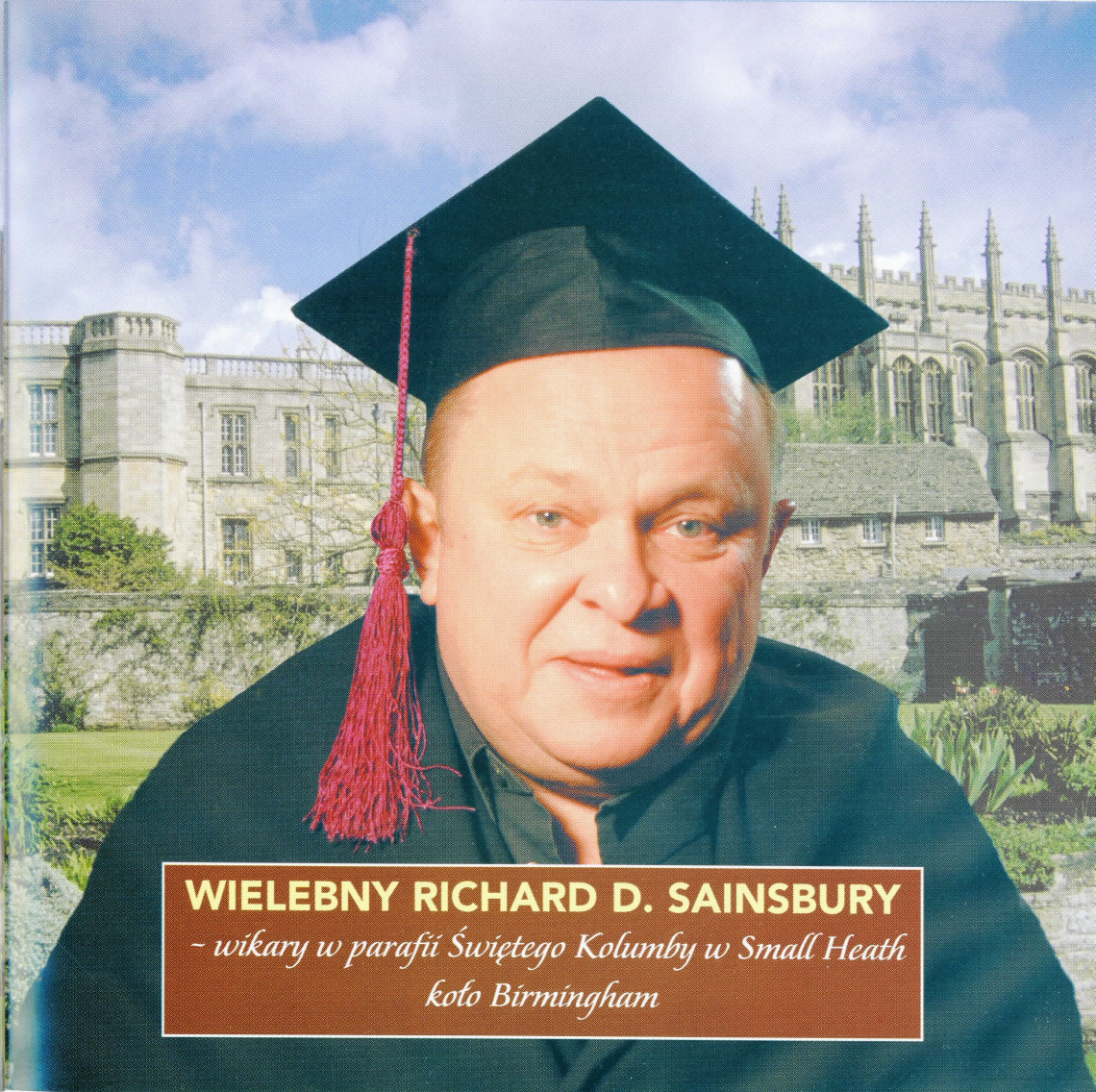
ALAN V. QUINE

*- drugi sekretarz w Departamencie
Oświaty i Nauki*

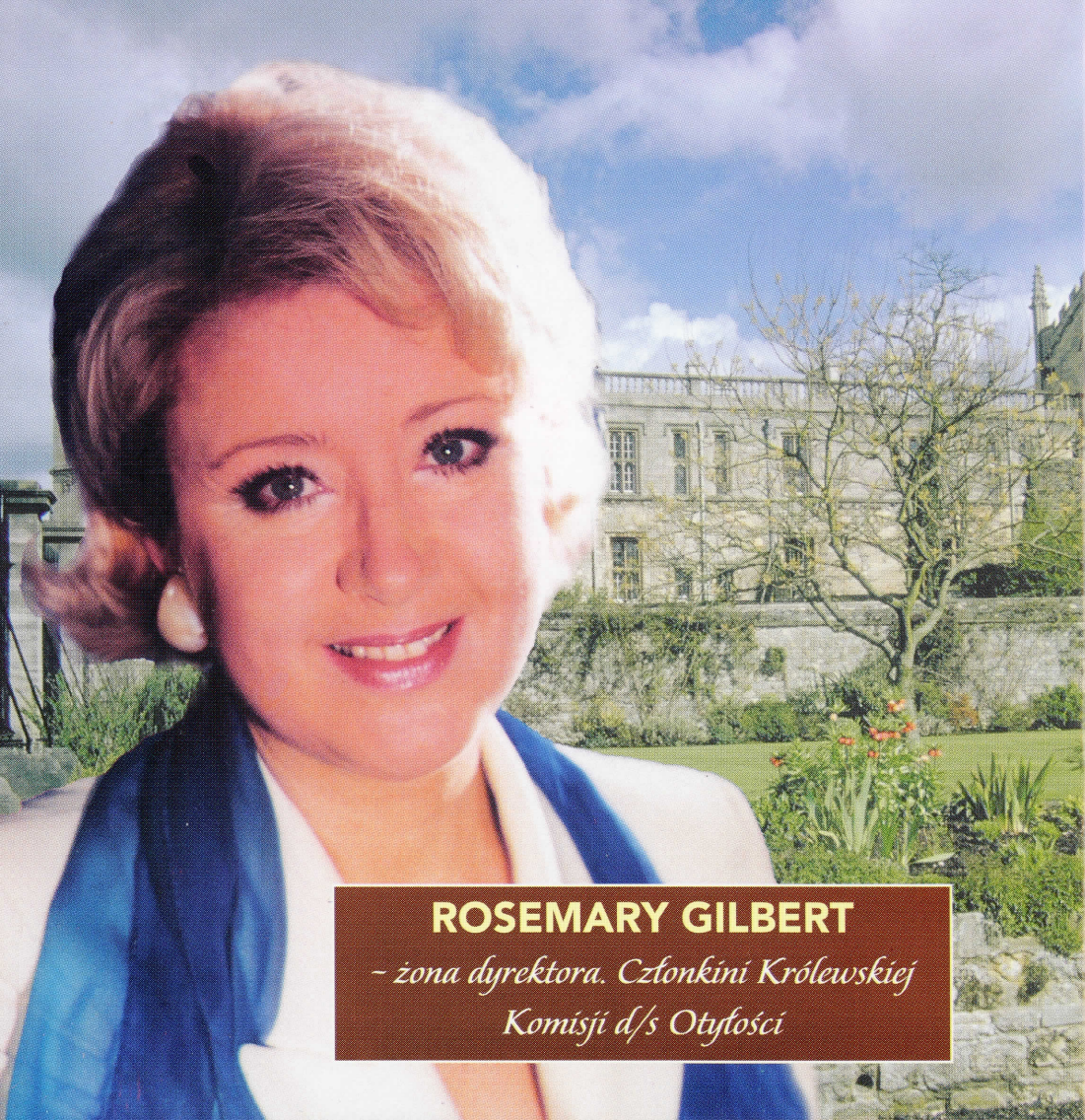
DAVID J. BUCKLE

*- chirurg, zastępca ordynatora
na oddziale urologii w Royal Wessex*

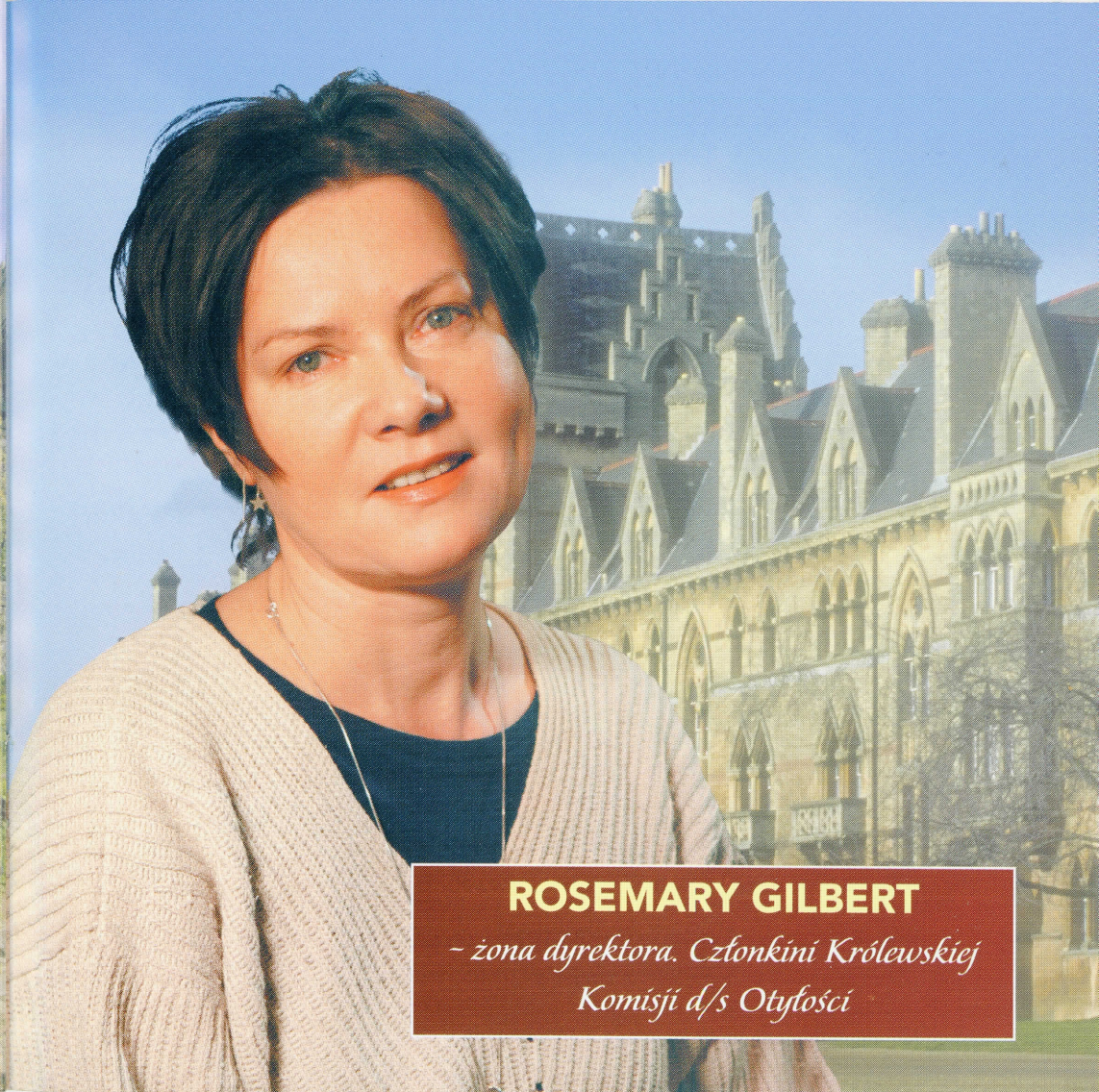
WIELEBNY RICHARD D. SAINSBURY

*- wikary w parafii Świętego Kolumby w Small Heath
koło Birmingham*

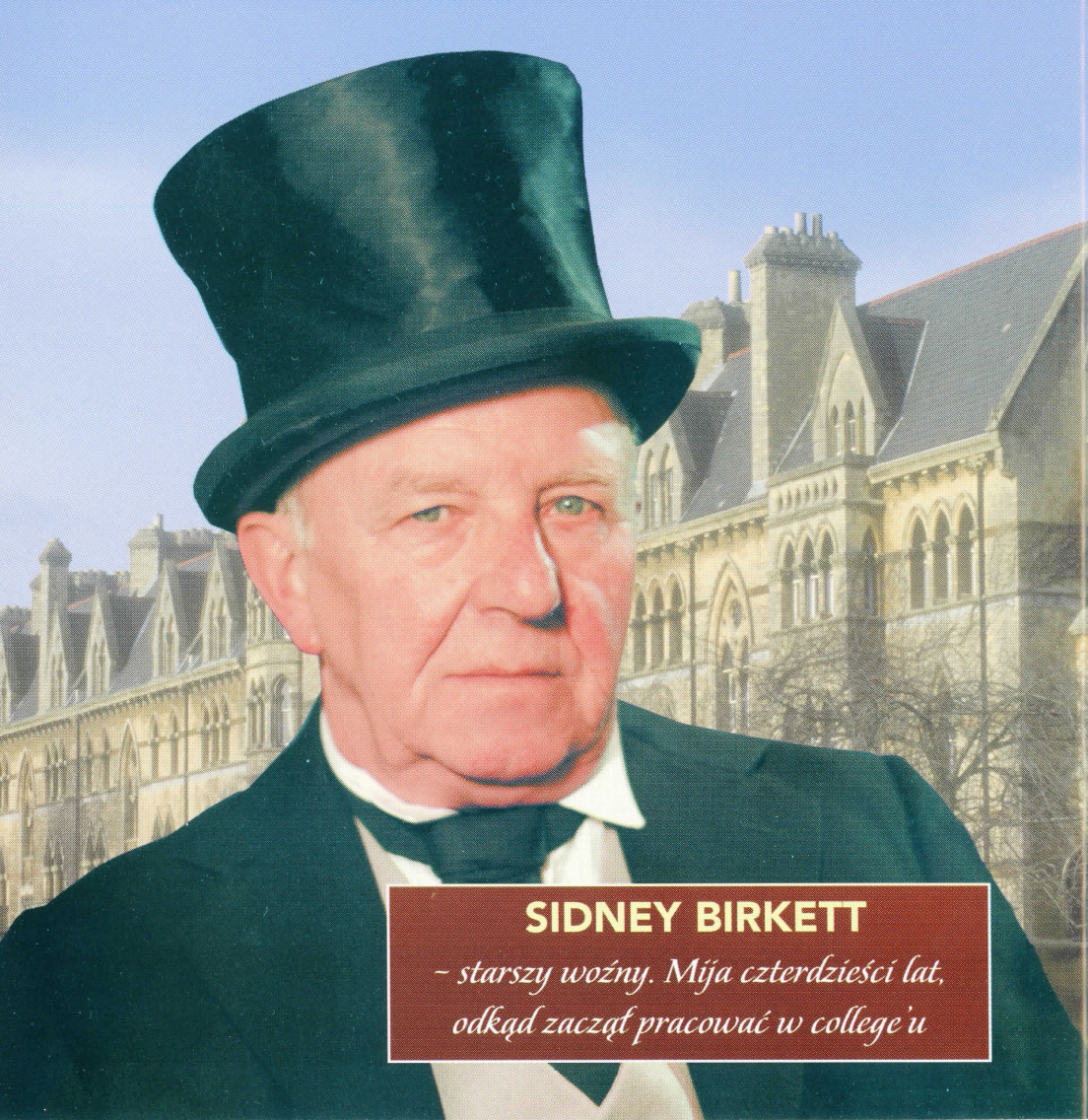
ROSEMARY GILBERT

*- żona dyrektora. Członkini Królewskiej
Komisji d/s Otyłości*

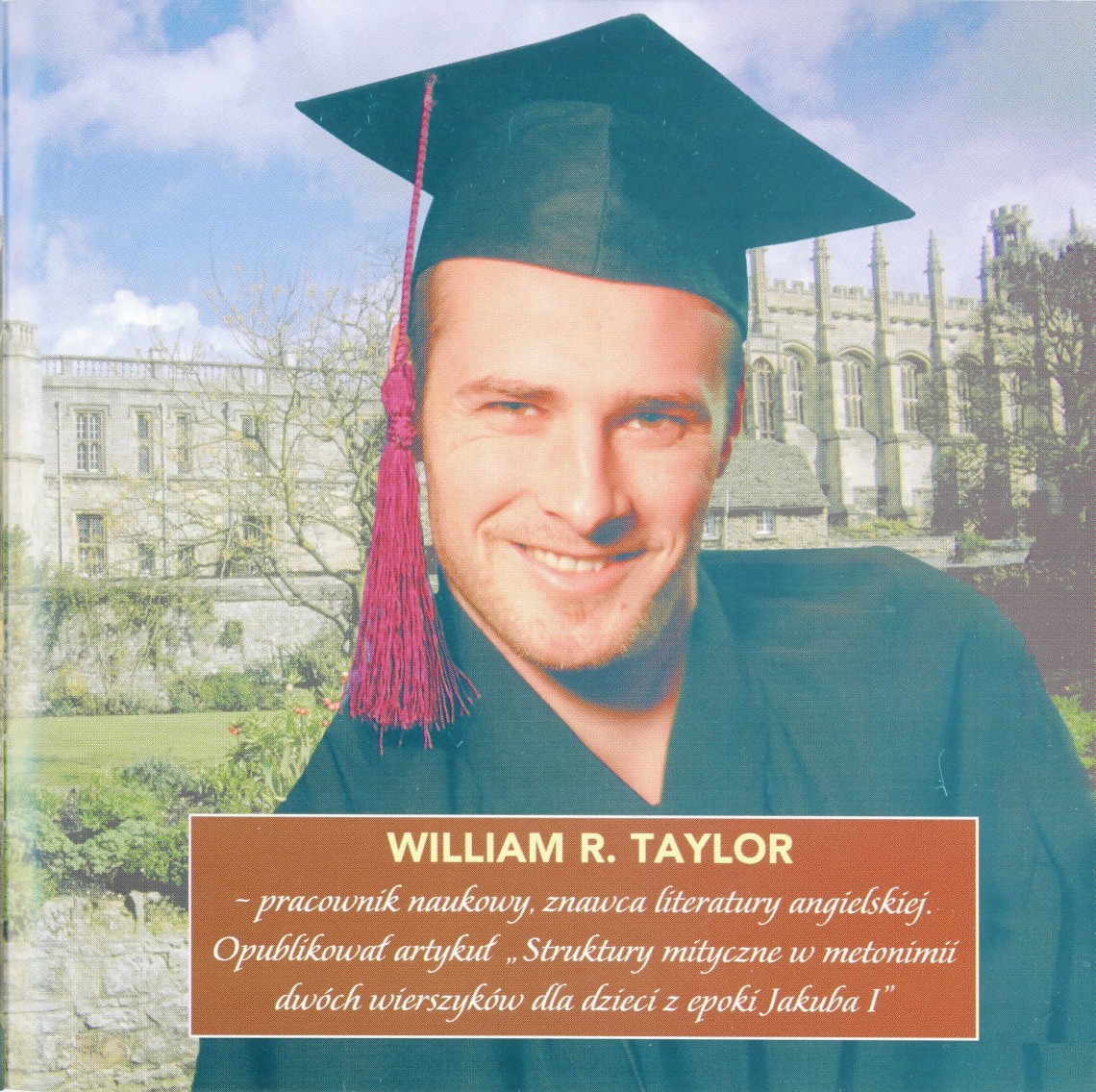
ROSEMARY GILBERT

*- żona dyrektora. Członkini Królewskiej
Komisji d/s Otyłości*

SIDNEY BIRKETT

*- starszy woźny. Mija czterdzieści lat,
odkąd zaczął pracować w college'u*

WILLIAM R. TAYLOR

*- pracownik naukowy, znawca literatury angielskiej.
Opublikował artykuł „Struktury mityczne w metonimii
dwóch wierszyków dla dzieci z epoki Jakuba I”*

Viking Catering

Organizacja
i obsługa
bankietów,
przyjęć okolicz-
nościowych,
konferencji,
szkoleń,
pikników itp.

www.vikingcatering.com.pl

tomaszbekier@wp.pl

tel. 0 603 697 101

fa 839 76 39

TEATR KWADRAT

Kierownik Działu Organizacyjnego	- TERESA KRASNODEBSKA
Kierownik Działu Techniczno-Administracyjnego	- BARBARA KRETKIEWICZ
Światło	- SYLWESTER BASIAK
Dźwięk	- ARTUR SMOLIS
Brygadier sceny	- MIROSLAW PAWLACZYK
Rekwizytor	- SŁAWOMIR GWIZDAK
Pracownia malarsko - modelatorska	- STANISŁAWA GAŚSIOROWSKA

Redakcja programu
Edmund KARWAŃSKI

Opracowanie graficzne programu
Jacek TOFIL

Zdjęcia
Michał JAROSIŃSKI

Licencja na wystawienie utworu została wydana przez
Stowarzyszenie Autorów ZAIKS
Wydawca: TEATR KWADRAT, ul. Czackiego 15/17, 00-043 Warszawa

Dyrektor - sekretariat	826 96 37
	829 72 33
tel./fax	826 96 37
fax	829 72 35

Organizacja pracy artystycznej	829 72 34
--------------------------------	-----------

Główny księgowy	829 72 39
Księgowość	826 67 66

Kierownik techniczno-administracyjny	829 72 38
--------------------------------------	-----------

Baza techniczna	826 80 27
-----------------	-----------

Portiernia	829 72 69
------------	-----------

KASA BILETOWA
- w poniedziałki nieczynna
- od wtorku do piątku kasa czynna w godz. 14.00 -19.30
- soboty, niedziele i święta kasa czynna w godz. 16.00 -19.30
Przedprzedaż biletów w każdy Wtorek, tel. 826 23 89

www.teatrkwadrat.pl

ZE ZBIORÓW
Instytutu Teatralnego
Druk. INTERDRUK

10

